

“Kerro mitä sinä päivänä tapahtui” Ann Cleeves

Antti Niskanen (sitaatti):

Ann Cleeves: *Musta kuin yö* suom. Annukka Kolehmainen (Karisto 2007)

Ann Cleeves kutoo Shetlandinsaarille sijoittuvan rikosromaaninsa tarinan koululaistyttö Catherinen ruumiin ympärille. Cleeves kuljettaa tarinaansa verkkaisesti Ravenswickin kylän ympärillä; mukana ovat Catherinen ystävä ja koululainen Sally, molempien tyttöjen vanhemmat, saarelle muuttanut yksinhuoltaja Fran, hidasjärkinen yksineläjä Magnus sekä kylän äveriäät poikamiehet Robert ja Duncan. Saarella vuosia sitten jäljettömiin kadonnut pikkutyttö Catriona liittyy myös tapaukseen. Verkkaisessa tarinassa siirrytään loppukiihdytykseen Up Helly Aa -festivaalin aikana. Viaton ihminen on kadonnut ja selliin lukittua pääepäiltyä on kuultava – ja kuultava pian. Cleevesin viivyttävä kerronta onnistuu oivalisesti komisario Perezin, “Fair Islen miehen”, kuulustellessa hidasta ja joutavanpäiväisyyksiin takertuvaa aikamiespoika Magnusta, jolta lukija toivoo vapautusta tietämättömyyden piinasta:

“Kerro, mitä sinä päivänä tapahtui. Kun Catriona juoksi sitä kukkulaa ylös. Oli lomaa koulusta, eikö ollutkin? Yksi sellaisista hyvin tuulisista, aurinkoisista päivistä?”

“Työskentelin pellolla”, Magnus sanoi. “Niitin heinää. Olin melkein lopettanut ja seuraavaksi aikeissa mennä kasvimaalle. Silloin meillä oli talon suojuissa kasvimaakin. Nyt en enää välitä siitä niin paljon. Kasvatan vain vähän perunoita ja nauriita. Silloin minulla oli vihreitä papuja keväisin, kaalia vähän myöhemmin, porkkanoita ja sipulia.” Hän vaikenä tuntiesaan, että Fair Islen mies alkoi käydä kärsimättömäksi, vaikka hänen ilmeensä oli säilynyt muuttumattomana. “Näin tytön juoksevan mäkeä ylös. Hänellä oli kukkakimppu kädessään. Minusta oli aina mukavaa, kun hän tuli käymään, joten ajattelin pitää tauon. Juoda kupillisen kahvia sisällä.” Hän katsoi puolustellen Pereziin. “Eihän siinä ollut mitään väärää? Pitää tauko ja jutella tytön kanssa?”

“Ei tietenkään, jos siinä oli kaikki mitä teit.”

Hän ei sanonut mitään.

“Kerrotko minulle?” Jimmy Perez sanoi. Hänen äänensä oli niin hiljainen, että Magnusin oli pinnisteltävä kuullakseen sen, ja hänellä oli sentään hyvä kuulo. Ei sellainen kuin joillakin vanhuksilla tai hänen äidillään, joka oli lopulta tullut kuuroksi. Ajatukset risteilivät hänen päässään. Mielikuvat Catrionasta ja Agnesista tämän ollessa sairaana ja äidistä nojautuneena tuoliinsa lieden ääressä puukko puristettuna toiseen kainaloon, neuloa kilistelemässä omaan surulliseen ja armottomaan tapaansa. Ja istumisesta pyhäkoulussa poikasena, kova puutuoli täynnä säleitä, jotka hieroutuivat polvitaipeisiin, katselemassa valossa kelluvaa pölyä joka tuli pitkästä ikkunasta. Kuuntelemassa papin kertomia asioita. Että ainoa tapa löytää onni oli Jumalan anteeksiannon kautta. Ei aivan ymmärtäen sanoja, ei kaikkia sano-

ja, mutta joskus tarrautuen niiden merkitykseen kuin hahmoihin sumussa. Ja myöhemmin uskomatta niistä sanaakaan.

Hän päätti olla kertomatta etsivälle, mutta kun hän avasi suunsa, kaikki tuli ulos.”